

ג. והנה, את הענין המיוחד של כל יום ושל כל שנה צריך למצוא בתורה (כמובן) — "ספר הפקודות" הנק' "תורה" מלשון הוראה⁴, הוראה לכל בניי בכלל ולילדים בפרט, ולכן מלבד ההוראה השייכת ליום זה במיוחד יש לעמוד גם על חלק התורה דיום זה שבו ישנה הוראה השייכת במיוחד להיום, מלבד ההוראות הכלליות לכל יום שבי"ב הפסוקים ומאחז"ל ובתושב"כ ותושבע"פ בכלל (כדלקמן ס"ז).

אמנם, לפני ביאור הוראות אלו, יש להקדים עוד ענין:

לימוד וקיום ההוראות המיוחדות ליום זה צריכים להיות בחיות ובתוקף כו' עד שהיצה"ר לא יוכל כלל להתערב בהנהגתו של ילד יהודי ולקררו ח"ו, ואין צריך לומר — להשפיע על מעשיו, אלא הילד ינצח במלחמת היצר ועד שיסלקנו לגמרי, שלא ישפיע כלל על חייו וישאר עם היצר הטוב בלבד ואזי יהי "ילד טוב" או "ילדה טובה" באמת.

[ולהעיר — שהשנה כולה הוכרזה כ"שנת הילד והילדה", היינו שנה שבה תהי' הדגשה מיוחדת על הילד והילדה היהודיים, והדיוק בזה (כמדובר) — "שנת הילד והילדה", ולא "שנת הבן והבת", שכן, הביטוי "הבן והבת" מורה על התייחסותם אל האב והאם וכיו"ב, ואילו הביטוי "הילד והילדה" משמעו שדי ביחוס עצמם, בהיותם ילד וילדה יהודיים, כדי שהשנה תקרא על שם, היינו שזוהי השנה שבה יש להקדיש תוספת תשומת לב כו' לכל אחד ואחת מכם מפני מעלתכם העצמית.

ועד כדי כך, שבזכותכם, בזכות הילד והילדה, גם הוריתם, אחיתם ואחיותיכם, הסכים והסכתות, כאשר הם מדברים על השנה, הרי הם קוראים לה "שנת הילד והילדה" — שנה שבה יש לחזק במיוחד את הקשר עם הילד והילדה — הבנים והבנות, האחים והאחיות, הנכדים והנכדות שלהם, כמדובר כמ"פ].

ולאחר ניצחון היצה"ר באופן מוחלט ובאופן שנשאר "ילד טוב" ו"ילדה טובה", ויש להם רק יצר טוב, זוכים גם להוספה בברכת הקב"ה לשנה טובה, שתהי' הוספה ב"טוב" במשך כל השנה, ובזכות הילד והילדה הטובים — זוכים גם ההורים (שחינכו אותם בדרך זו, וכן שאר קרובי המשפחה) להוספה ב"טוב" שלהם.

ומאחר שנצטוינו "ואהבת לרעך כמוך"⁵, מובן שכאו"א מכם, הילדים והילדות, אוהב כאו"א מישראל בכל מקום שהוא, בכל קצוי תבל, ורוצה שכאו"א מישראל וכל בניי יהנו גם הם מהטוב שהקב"ה נתן לו, וממילא — נפעלת הוספה בשמחה ד"ישמח ישראל בעושי"ו"⁶ (כפי שאמרתם זה-עתה⁷).

4) קדושים יט. יח

5) תהלים קמט. ב. תנא ספלי"ג.

6) כ"ב הפסוקים ומאחז"ל.

7) ראה רד"ק לתהלים יט. ח. גוי"א ר"פ כראשית.

ח"י נ. ב.

עיונות קודש תפילה חשן ק

בס"ד. שיחת יום ב' פ' שופטים, ב' דר"ח אלול ה'תשמ"א.
ילידים (ד, קרית גן ישראל) ולידות (דמחנה, אמונה).
צבאות השם, שיחיו
— בבית הכנסת, לאחרי תפלת מנחה —

הנחה פרטית בלתי מוגה

[אמר את הי"ב פסוקים ומאמר חז"ל].

א. כאשר מסתיים זמן השהות בקריה בן ישראל ובמחנה, אמונה (ועד"ו בשאר, מחנה קיץ המתגלים ברוח זו), וכל אחד מהקיימים תחוד לכינו, באופן שאינו נמצא תחת השגחת המדריכים וההגלה המתנה כר —

הנה מאחר שמדובר אחוז ילדי ישראל, שכל אחד מהם הוא בן אברהם יצחק ויעקב, ובת שרה רבקה רחל ולאה — הנה לאחרי ההדרכה והלימוד שקיבלו הילדים כמשך שהותם במחנה קיץ, הרי כדאי שיכולים הם ללכת לבטח בדרכם, כי כדאי יתנהגו ע"פ אופן החינוך שקיבלו כמשך שהותם במחנה, גם כאשר לא יהיו תחת השגחת המדריכים כר.

ולא זו בלבד אלא כדאי שישפיעו גם על הילדים המבוגרים שנמצאים בסביבתם, שיוסיפו בלימוד התורה וקיום מצוותי, ובכל עניני היהדות — ע"פ ההוראה, והאבה לרעך כמדק".

יעשו זאת באופן ד, מעלין בקודש", ומתוך שמחה וטוב לבב.

ב. יחידק מזו:

לא זו בלבד שכארי"א מהילדים הילדות ממשיך להתנהג ע"פ החינוך שקיבל במחנה בעת המצאו בביתו כר, אלא גם בעת המצאו בביתו הרי הוא נמצא ביחד עם חבריו שהיו עמו במחנה.

זאת אומרת: אע"פ שבהשקפה ראשונה נראה שכאשר כארי"א מהילדים הילדות תחוד לביתו הרי הוא נפרד מחבריו שהיו עמו במחנה — אין זה פירוד אמיתי, אלא לאמיתו של דבר נמצאים הם ביחד, כפי שהיו ביחד בעת שהותם במחנה.

הביאור בזה:

ידוע הפירוש במחז"ל, אל יפטר אדם מחבירו אלא מתוך דבר הלכה כר" — שה, דבר הלכה שלומדים קודם הפרדם איש מרעהו, פועל שפירודם לא יהי פירוד אמיתי. אלא גם לאחרי שנפרדים בחיצוניות, הרי הם כאופן של אחדות וכו'.

הטעם בזה — מאחר שה, דבר הלכה" הוא דבר נצחי, ואינו משתנה מצד שינוי המקום הזמן, ואדרבה, הוא נובד ומבטל את כל השינויים כר, כי הוא, דבר הלכה" של הקב"ה שהוא, כל יכול" — הרי ע"י ה, דבר הלכה" שלומדים קודם הפרדם איש מרעהו, ואח"כ לומד זאת כ"א מהם כאשר נמצא במקומו — נפעל אצלם ענין האחרות.

וכתורת הבעש"ט שבמקום שמשכתו של אדם שם הוא נמצא — הרי כאשר שניהם חושבים ומחבוננים ב, דבר הלכה", הרי הם נמצאים במקום אחד, באופן של אחדות.

ב זי דריח אלדל - ל צבאות השם שיחיו

ועדיו בענינו:

צ"י ליסוד הי"ב פסוקים ומאמרי תו"ל קדם שהילדים הילדות נמרדים מתבריהם (הילדים מחבריהם הילדות מחבריהן), מתוך החלטה שישנו את הי"ב פסוקים ומאמרי תו"ל מומן לומן, ולעיתים קרובות - הרי זה הדבר הלכה שפועל שישארו במצב של אחדות, כפי שהיו בעת שהותם במחנה, אע"פ שכא"א מהם נמצא בביתו.

ג. הטעם לזה שכא"א נמצא בביתו ובמקומו - הרי זה משום שמוטלת עליו שליחות מיוחדת, לפועל בעירו ובשכונתו, בבית הספר שלו ובביתו שלו, ולהאיר את כל הנמצאים בסביבתו בנר מצוה ותורה אורי, בתור שליח של כל הקייסנים. ותפקידו להזכיר לכ"א מהם ש.הנהגה ה' נצב עליו ומלא כל הארץ נבדו ומביט עליו ונחזן כליות ולב אם עובדו כראוי, וכאשר הקב"ה ראה שהוא ממלא את השליחות להאיר את העולם, הרי זה פועל מצח רוח אצל הקב"ה. ועי' נפעל הענין ד. שמחת ה' אשר שש ושמש בידרתו בתחתונים - ביתר עם השמחה ד. שמח ישראל בעושי, שמחת כא"א מישראל, כי עמך כולם צדיקים.

זהו תפקידו של כא"א מילדי ישראל - להסביר לכל אלו הנמצאים סביבו שכל דבר שבעולם נברא ע"י הקב"ה, כמ"ש, בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ.

ועד שפועלים שבכל העולם כולו יראו בגלוי ש.הי' ה' למלך על כל הארץ - כפי שנאמר עתה כסיום תפלה, עלינו לשבת" (כסיום תפלת מנחה).

ד. ועי' כללות קיום התורה ומצוותיה, כולל - תפלת מנחה, אמירת י"ב פסוקים ומאמרי תו"ל, ונתינת הצדקה (שיתנו כסיום הכנס), שהיא כללות כל המצוות - נפעלת הפצת ההכרה ד. והי' ה' למלך על כל הארץ.

חודי ההכנה להכתרת הקב"ה למלך בריה (שאומרים או פטוקי מלכות) - כי כל דבר טוב דורש הכנה מתאימה, כדי שהדבר יעשה כדבעי, ובענינו - עי' שכא"א מקבל על עצמו מלכותו יח, ועובדו כראוי ומתן שמחה, הרי זה ההכנה המתאימה להכתרת הקב"ה בריה.

ועי' הכתרת הקב"ה למלך נמצא הקב"ה ביתר עם כא"א מבניי (הנהגה ה' נצב עליו כרי), ומברך אותו בכל המצורך. הן בגשמיות והן ברוחניות, ולכל לראש - הברכה שכא"א מברך את חבירו החל מריח אלול (כמנהג ישראל) - לשנה טובה תכתב ותחתם, הנה הקב"ה ממלא בקשה זו, ונחזן לכא"א מישראל כתיבה חתימה טובה.

• • •

ה. כנס זה מתקיים בריח אלול, וכשבע שקורין בתורה פי' שופטים, ומאחר שכל דבר הוא בהשגחה פרטית, מוכן שיש כזה הוראה בעבודת ה', והוראה זו היא גם נתינת כח, הפועלת שמחה וזדאות שיזכרו למלא את השליחות דהוראה זו.

הביאור בזה:

כללות הענין זריח הוא — מולד הלבנה היינו, שהלבנה מתחדשת ומתחילה להאיר, ומלילה ללילה מתחוק אור הלבנה באופן שמוסיף והולך ואור, אע"פ שהלבנה היא המאור הקטן".

הנה, ישראל מניח ללבנה (כי הם נמשלים ללבנה), וגם עליהם נאמר, מי יקום יעקב כי קטן הוא". ואצל בניי גופא — קאי על ילדי ישראל הקטנים, קודם ברי מצוה ובת"מ מצוה, ואפילו אם הוא לאחורי ברי מצוה ובת"מ מצוה, הנה מאחר שנמצא ב"מחנה קיץ", וצריך לקבל הדרכה ו"אור" מזה שגדול ממנו (בדוגמת הלבנה שמקבלת אורה מהשמש) — הרי הוא נקרא בשם "קטן".

וא"כ, יכול ילד יהודי לחשוב: כיצד יכול הוא לקבל על עצמו את השליחות של מלך מלכי המלכים הקב"ה, ולהיות בטוח שימלא שליחות זו — בהיותו "קטן"? הנה על זה באה ההוראה מכללות הענין זריח:

כשם שכריח מתחילה הלבנה להאיר את כל העולם כולו, באופן דמוסיף והולך אור, עם היותה המאור הקטן (ע"י שמקבלת אורה מהשמש) — כמו כן בטוגצ לבניי, ובפרט ילדי ישראל, "קטן" כפשוטו, שע"י שמתקשרים עם אמיחית ענין השמש", שמש וזגן ה' אלקים", ע"י לימוד התורה וקיום מצוותי, נוחן הקב"ה (שהוא כל יכול) כוח לכאוריא מילדי ישראל שיוכלו להאיר את העולם כולו באור התורה המצוות.

זאת אומרת: למרות היות כאוריא מילדי ישראל בבחי' המאור הקטן, ולמרות שנמצא בימי הגלות, ואפילו בלילי הגלות — הנה מיום ליום ומלילה ללילה הרי הוא מוסיף והולך ומאיר את העולם כולו באור התורה ומצוותי, בדוגמת המאור הקטן שפאיר בכל העולם כולו.

ובפשטות: כאשר ילד יהודי לומד תורה ומקיים מצוות בכל מקום שהוא, בירושלים עיר הקודש, בברוקלין, במלבורן, ובמוסקבה (מאחורי מסך הברזל), הוא עושה את כל התלוי בו להשפיע על ילד נוסף ולהאירו באור היהדות — הרי זה פועל ומאיר בכל העולם כולו, אפילו בקצו תבל, כי כאשר מתקבל ידיעה בקצו תבל אודות ילד יהודי שקיים מצוה כזו, הרי זה פועל על הילד שמקבל ידיעה זו (בשידור חיי וכיו"ב), למרות שהוא נמצא בקצה העולם — שגם הוא יתגב באופן האמור, ויאיר את כל סביבתו באור התורה ומצוותי, גר מצוה ותורה אורי".

ג. כאמור לעיל — מתקיים הכנס בשבוע שקורין בתורה פ' שופטים, וגם בזה ישנה הוראה בעבודת ה':

דובר כמ"פ אדות הענין ד, שופטים ושופטים תתן לך בכל שערך", שענין זה ישנו גם בעבודת האדם.

זאת אומרת: אצל האדם ישנם כמה "שערים" שדרכם נוצר הקשר בין האדם לדברים שמחוץ הימנו, ולדוגמא — פה האדם, שדרכו נכנסים המאכל והמשקה לזוף האדם, וכיו"ב.

העבודה צריכה להיות באופן ד, שופטים ושופטים תתן לך בכל שערך", היינו, שהאדם צריך להעמיד, שופטים ושופטים שישגיחו שלא יכנסו ענינים בלתי רצויים דרך "שערים" אלו, ולדוגמא — מאכל בלתי כשר; מעשה של זים חול ביום השבת, וכיו"ב.

ומאחר שכנס זה קשור הן עם ר"ח אלול והן עם פ' שופטים — מוכן שצריך להיות קשר בין ב' ההוראות הנ"ל:

מה שכאור"א מילדי ישראל מאיר את כל העולם כולו כאור התורה ומצותיה, בדוגמת מולד הלכנה בר"ח המאירה בכל העולם כולו — הרי זה צריך להיות גם בקשר לענין ד' שופטים ושופטים תתן לך בכל שצריך, היינו, שכאשר ילד יהודי מתנהג ע"פ הוראה זו, הרי זה פועל על כאור"א מילדי ישראל בכל קצו תבל, שגם הם יתנהגו ע"פ הוראה זו, ויפעלו שגם ביתם יתנהל ע"פ משפטי התורה, ע"י ההשגחה של ה"שופט" ה"שופט" — יהודי תורני, או רב" (כאשר מדובר אודות שאלה קשה יותר), ועי"ז נעשה כל הכית מאר באור היהדות.

ג. נוסף על המדובר לעיל אודות כללות הענין דר"ח — ישנה הוספה מיוחדת בר"ח אלול:

ידוע שבחדש אלול הנהגת הקב"ה היא ע"ד מלך הנמצא בשדה. זאת אומרת, גם כאשר בניי נמצאים ב"שדה" — בזמן הגלות, שאז צ"ח שדה תחריש, קרם הכניסה ל"עיר הבירה" ששם נמצא המלך בגלוי — יוצא הקב"ה לשדה, ונמצא שם יחד עם בניי, עד שהולכים יחד עמו ל"עיר הבירה" כו'. ומאחר שהמלך נמצא בשדה ביחד עם בניי — הנה באור פני מלך חיים" לכן בנקל יותר למלא את שליחותו של הקב"ה, ולהאיר את העולם כולו באור היהדות.

ה. הנה, ע"י קיום ההוראות הנ"ל (ההוראה דמולד הלכנה בר"ח, ההוראה דפ' שופטים) — זוכים בקרוב ממש לקיום היעד, שהם עתידים להתחדש כמותה" (בדוגמת מולד הלכנה), היינו, שמבלי הבט על זה שרצו לפני זה נמצאו בניי בחושך הגלות, נעשה מעמדם ומצבם של בניי באופן ד"הם עתידים להתחדש כמותה", בביאת משיח צדקנו, שאז יקיים היעד, והלכו גרים לאורך, היינו, שכל אומות העולם ילכו לאורם של בניי, המאור הקטן, "יעקב כי קטן הוא", ואצל בניי גופא — ילדי ישראל הקטנים.

וביחד עם ביאת משיח צדקנו יבנה ביהמ"ק במהרה בימינו, חיכף ומיד, מאור, כמבואר במדרז"ל שבביאת משיח צדקנו יתגלה חיכף ומיד בנין ביהמ"ק השלישי, ביחד עם, לשכת הגזית, ששם ישבו ה"שופטים ושופרים", סנהדרין גדולה, ויקיים היעד, ואשיבה שופטין כבראשונה וידעין כבתחלה".

ו. ההכנה לקיום היעדים הנ"ל (והלכו גרים לאורך, ו"שופטים ושופרים תתן לך" — סנהדרין גדולה) נעשית עי"ז שכאור"א מילדי ישראל מתנהגים באופן האמור — להאיר את העולם כולו כאור היהדות (כולל) — ע"י קיום ההוראה ד"שופטים ושופרים גר" (בעבודה הרחומה) — שע"ז מבטלים את החושך יכסה ארץ, חושך הגלות.

וזאת אומרת: גם כאשר ישנו חושך בעולם, ולכן ישנם כאלו שמטכסים עצמם כדי שלא יוכלו להפיץ את אור היהדות ח"ו — הנה על זה אומרים, עוצו עצה ותופר דברו דבר ולא יקום כי עמנו אל" (כפי שנאמר עתה בסיום תפלת מנחה), ובפרט כאשר המלך נמצא בשדה יחד עם כאור"א מבניי.

ה ב' דר"ח אלול — לצבאות השם שיחיו

ועי' מתבטלים כל העצות הנ"ל, וצבאות השם, החל מילדי ישראל הקטנים, מנצחים במלחמה, ובאופן ששוללים מלכתחילה את כללות מצבאות המלחמה, כי לכל בני' ה' אור במושבותם, גם כאשר נמצאים בימים האחרונים דומן הגלות — עי' שגם אומות העולם באים לידי הכרה ש, עמנו אל', ולכן, למה רגשו גי'ם ולאומים ידעו ריק, היינו, שכל העצות המחשבות שלהם מתבטלים לגמרי.

ובני' הולכים לקבל פני משיח צדקנו מתוך מנחה ושמחה, בנצירתו ובקנינו בכנינו ובבנוחינו — שלימות העם, כיחד עם השלימות בלימוד התורה וקיום המצוות — שלימות התורה.

הולכים לארץ הקודש, ארץ אשר נר עיני ה' אלקיך בה מרשיח השנה ועד אחרית שנה, ומצאים את ארץ ישראל באופן ד, שלימות הארץ, היינו, שכל איי שייכת לעם ישראל, והנהגת בני' בא"י היא באופן המתאים — ברוח היהדות.

ואת אומרת, שניכר בא"י שהיא מתנהלת ברוח היהדות (ולא רק שדדים בה בני'), היינו, שכל פרט ופרט בא"י מתנהל עם הוראת תורתנו, תורת חיים, שהיא תורה נצחית, ומבטלת את כל המגברים אל', בדרכי נועם ושלום, מאחד ש, התורה ניתנה לעשות שלום בעולם.

י. ועי' השלימות המשולשת, שלימות העם, שלימות התורה, ו, שלימות הארץ — זוכים להמשכת ברכת ה' שתהי' שנה טובה ומבורכת בכל ג' הקורן דעבודת בני', תורה עבודה וגמ"ח (כפי שמקיימים בכנס זה את ג' הענינים דחפלה תורה וצדקה).

ועד שנוכה לבנין ביהמ"ק השלישי — כפי שמבקשים בחפלה ימי החול, אה צמח דוד עבדך מהרה חצמיה, ועדיו אומרים בסיום החפלה וכל ימי השנה, כולל שבתות ימים טובים, מוסף דר"ח, ר"ה ויהי"פ — יחד רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שיבנה ביהמ"ק במהרה בימינו.

הקב"ה סמלא את חפלתו ובקשתו של כאריא מישראל, ובפרט חפלתם ובקשתם של ילדי ישראל — מתוך תמימות ולבביות נר, ומקיים את בקשתם הינף ומיד.

וכל בני' — וילדי ישראל בראשם — יוצאים מהגלות באופן ד, מיד הן נצאלין, הולכים, ביד רמה לקבל פני משיח צדקנו, וכיחד עמו — מקבלים כחיבה וחתימה טובה לשנה טובה ופתוקה, אמן כן יהי רצון.

יא. כאשר נמצאים ביחד עם המלך, ובפרט בחודש אלול, שאז המלך נמצא בשדה ביחד עם כאריא מבני' (עוד קודם שבאים יחד עם המלך ל, ציד הכירה — ירושלים הבנויה) — הנה ידעה זו מרצלת לכאורה רגש של יראה וכיוון, מצד יראה הקב"ה.

ובפרט כאשר מדובר אודות, צבאות השם (כמדובר כמ"פ שבאריא מילדי ישראל הוא, חיילי ב, צבאות השם) — ויסוד הצבא הוא — משמעת וקבלת עול, יראת ה'.

ב' דר"ח אלול — לצבאות השם" שיחיו

הנה אעפ"כ צריכים לרעה שביחד עם התנועה דראת ה' ורצה הקב"ה שהעבודה תהי' בשמחה, כמ"ש, עבדו את ה' בשמחה", היינו, שלימד התורה וקיום מצוותי יהי מתוך שמחה.

וכמובן בפשטות גדל השמחה על עצם השייכות לצבאות השם", היינו, שהקב"ה מקבל את כאור"א מילדי ישראל בצבא שלו, ונותן להם את השליחות להאיר את העולם כולו (ע"י נצחון היצד כר).

ונספ' לזה — גדל השמחה מפני היות המלך בשדה, ביחד עם כאור"א מילדי ישראל, וכללות עם ישראל.

ועפ"ז מובן בפשטות שביחד עם הענין דראת ה', צריך להיות גם ענין השמחה, כפי שנאמר לעיל (בי"ב הפסוקים ומאמר חז"ל), ישמח ישראל בעושי כר בשמחה ה' אשר שש ושמח כר".

יב. ולכן, מן הראוי לסיים כנס זה בניגון של שמחה (כנהוג בכל פעם) — בקשר לענינים האמורים לעיל.

ומאחר שדובר לעיל אודות הענין ד-עצו עצה ותופר דברו ולא יקום כי עמנו א-ל" — ינגנו בשמחה פסוק זה, מתוך התבוננות בגדל השמחה מפני ש-עמנו א-ל", בכל השנה כולה, ובפרט בחדש אלול, ובפרט בנוגע לצבאות השם".

ועד"ו ינגנו בשמחה את הפסוק, אך צדיקים יחדו לשמן ישבו ישרים את פניך — כפי שנאמר לעיל (בי"ב הפסוקים ומאמר חז"ל), כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר ועמן כולם צדיקים גר", ומצד גדל השמחה על ענין זה, מנגנים פסוק זה.

ולאחרי זה — יאמרו בקול רם, לשנה טובה תכתב ותחתם", מתוך מחשבה והתבוננות שמברכים את כאור"א מבני, ואת כללות עם ישראל (שאו אומרים ברכה זו גם בלשון יחיד, כי הכוונה לכללות עם ישראל) בברכת כתיבה ותמימה טובה. ובסיים הכנס — יקיימו מצות הצדקה.

וכל זה ימהר את קיום הבטחת הקב"ה, ציון במשפט תסדה ושבי בצדקה", היינו, שע"י נתינת הצדקה, נוסף על ב' הקרין דתפלה ותורה (שקיימו לפני זה), פועלים ביאת משיח צדקנו, גאור', תיכף ומיד, בגאולה האמיתית והשלימה, במהרה בימינו ממש.

כ"ק אדמ"ר שליט"א ציוה לנגן את הפסוקים, עצו עצה ותופר גר", אך צדיקים גר" — ג"פ.

אח"כ הכריזו בקול רם: לשנה טובה תכתב ותחתם".

[כ"ק אדמ"ר שליט"א נתן מטבעות לכאור"א מהמדריכים המדריכות שיחיו, כדי לחלק לילדים ולילדות שיחיו ב' מטבעות לכאור"א: א' לתת לצדקה, הב' — לעשות בה כטוב בעיניהם].